

Θ. Μαράκης

Στην Ευρώπη, τους τελευταίους μήνες του 2025 είχαμε σημαντικές απεργίες σε μια σειρά χώρες Γαλλία, Βέλγιο, Ιταλία, Ελλάδα, Βουλγαρία και Πορτογαλία. Σαν να αφυπνίστηκε κάπως το κίνημα.

Ιταλία

Στην Ιταλία, πολύ ισχυρές διαδηλώσεις και επαναλαμβανόμενες ημέρες γενικής απεργίας, σε αλληλεγγύη με τη Γάζα και τον λαό της Παλαιστίνης και ενάντια στη γενοκτονία και την πορεία προς τον πόλεμο, σημάδεψαν το φθινόπωρο του 2025. Πάνω από ενάμισι εκατομμύριο Ιταλοί διαδήλωσαν και απήργησαν τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, και στις βιομηχανίες logistics (λιμάνια, αεροδρόμια, πλατφόρμες και κόμβοι), ιδίως στις 22 Σεπτεμβρίου, 3 Οκτωβρίου, 28 και 29 Νοεμβρίου.

Αυτό το κίνημα, που ξεκίνησε από τις απεργίες των Ιταλών λιμενεργατών ενάντια στις παραδόσεις όπλων προς το Ισραήλ και κατά τη στιγμή της τρομοκρατικής και παράνομης κατάσχεσης του στολίσκου για τη Γάζα, ενισχύεται εδώ και μήνες και δεν είναι τυχαίο. Πρόκειται για την ταξική συνδικαλιστική δράση, που εκφράζεται εδώ από την Union Syndicale de Base (USB), ένα ισχυρό συνδικάτο που είναι μέλος της Παγκόσμιας Συνδικαλιστικής Ομοσπονδίας, το οποίο (απαλλαγμένο από τον θεσμισμό και τον σιωνισμό) αποτελεί τον κύριο (και ριζοσπαστικό) μοχλό της πάλης κατά της γενοκτονίας στην Ιταλία.

Στο Βέλγιο

Ένα άνευ προηγουμένου απεργιακό τριήμερο πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στο Βέλγιο ενάντια στον προϋπολογισμό άγριας λιτότητας που κατεβάζει η πεντακομματική κυβέρνηση της χώρας. Την αρχή έκαναν στις 24 Νοέμβρη οι εργαζόμενοι στις δημόσιες συγκοινωνίες και τους σιδηρόδρομους που παρέλυσαν ολόκληρη τη χώρα. Την Τρίτη 25 Νοέμβρη ακολούθησε όλο το δημόσιο όταν εργαζόμενοι στους δήμους, τα υπουργεία, τα νοσοκομεία, ταχυδρομικοί υπάλληλοι και εκπαιδευτικοί κατέβηκαν σε απεργία. Και την Τετάρτη 26 Νοέμβρη ακολούθησε Γενική Απεργία που παρέλυσε τα πάντα.

Μαζικές συγκεντρώσεις πραγματοποιήθηκαν πέρα από τις Βρυξέλλες σε όλες τις μεγάλες πόλεις. Η εφημερίδα Le Soir περιέγραψε την απεργία ως τεράστια επιτυχία και στις τρεις περιοχές της χώρας -Φλάνδρα, Βρυξέλλες και Βαλλονία. Τα συνδικάτα μιλούν για το υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής εδώ και περισσότερα από 40 χρόνια. Η τριήμερη απεργία ήρθε σε συνέχεια της συγκέντρωσης πριν από ένα μήνα, στις 14/10 όταν 140.000 άτομα κατέβηκαν στους δρόμους -στη μεγαλύτερη διαδήλωση στις Βρυξέλλες εδώ και δεκαετίες.

Ο νέος προϋπολογισμός της πεντακομματικής κυβέρνησης (ακροδεξιό φλαμανδικό κόμμα «N-VA», γαλλόφωνο «MR» (φιλελεύθεροι), κόμμα των Φλαμανδών Χριστιανοδημοκρατών «CD&V», γαλλόφωνο «κεντρώο» «Les Engages» και τους Φλαμανδούς σοσιαλιστές «Vooruit») του Μπαρτ Ντε Βέβερ περιλαμβάνει σκληρές επιθέσεις σε ολόκληρη την εργατική τάξη: κατάργηση ΑΤΑ, αύξηση της φορολογίας στα φτωχότερα τμήματα του πληθυσμού, επιθέσεις στους μισθούς και στο ασφαλιστικό «τιμωρώντας» όλους όσοι-ες θέλουν να σταματήσουν να εργάζονται πριν από την ηλικία των 67 ετών, τερματισμό των επιδομάτων ανεργίας σε όσους παραμένουν άνεργοι για περισσότερα από δύο χρόνια.

Βουλγαρία

Την 1η Ιανουαρίου του 2026 η Βουλγαρία πρόκειται να γίνει το 21ο μέλος της Ευρωζώνης. Από την περασμένη Πέμπτη, 11 Δεκεμβρίου, είναι ουσιαστικά χωρίς κυβέρνηση. Ο πρωθυπουργός Ρόσεν Ζελιάζκοφ παραιτήθηκε εκείνη την ημέρα, ύστερα από εβδομάδες «ταραχών» στη Σόφια και πολλές άλλες μικρότερες πόλεις ενάντια στον προϋπολογισμό που είχε καταθέσει η κυβέρνησή του για την ερχόμενη χρονιά. Ελλείψει άλλης εναλλακτικής ο Ζελιάζκοφ παραμένει μέχρι σήμερα τυπικά πρωθυπουργός της Βουλγαρίας - αλλά επικεφαλής μιας υπηρεσιακής κυβέρνησης με περιορισμένες δικαιοδοσίες.

Σε ουσιαστικό επίπεδο ήταν ένας προϋπολογισμός λιτότητας, περικοπών, αυξημένων ασφαλιστικών εισφορών και φόρων. Ο Ζελιάζκοφ βρέθηκε αντιμέτωπος με ένα τεράστιο κύμα διαμαρτυριών με καθημερινές διαδηλώσεις, συμπλοκές με την αστυνομία και συλλήψεις.

Η κυβέρνηση αναγκάστηκε, κάτω από το βάρος των μαζικών αντιδράσεων, να αποσύρει στις αρχές του Δεκέμβρη τον προϋπολογισμό. Αλλά ήταν πλέον πολύ αργά. Την Τετάρτη 10 Δεκέμβρη εκατοντάδες χιλιάδες ξεχύθηκαν ξανά στους δρόμους με συνθήματα «Παραιτηθείτε», «Έξω η μαφία», «Τίμιες εκλογές τώρα». Στη Σόφια τα ΜΜΕ υπολόγισαν (από τις λήψεις των drones) σε 100 με 150 χιλιάδες τους διαδηλωτές, ενώ μεγάλες συγκεντρώσεις έγιναν σε τουλάχιστον άλλες 25 μεγάλες πόλεις της Βουλγαρίας.

Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις το 50% σχεδόν του πληθυσμού της Βουλγαρίας είναι αντίθετο στην ένταξη της στην Ευρωζώνη. Από το 2021 μέχρι σήμερα έχουν πέσει, κάτω από το βάρος όχι μόνο της φτώχειας αλλά και των σκανδάλων και της διαφθοράς, έξι κυβερνήσεις στη Βουλγαρία. Ο Ζελιάζκοφ είναι στέλεχος του GERB (Πολίτες για την Ευρωπαϊκή Ανάπτυξη της Βουλγαρίας), ενός κόμματος της «λαϊκιστικής» δεξιάς που κυβερνάει, τη Βουλγαρία τα τελευταία χρόνια.

Με την είσοδο της Βουλγαρίας στην Ευρωζώνη, την 1η Ιανουαρίου 2026, πολλοί Βούλγαροι φοβούνται, μεταξύ άλλων, μια τεράστια απώλεια αγοραστικής δύναμης και μια επιπλέον έξοδο των Βουλγάρων στο εξωτερικό. Η Βουλγαρία είναι πράγματι η χώρα στον κόσμο που υπέστη τη μεγαλύτερη μαζική μετανάστευση μετά την αντεπανάσταση στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες, χάνοντας το 22% του πληθυσμού της μεταξύ 1990 και 2020.

Ελλάδα

Γενική απεργία καλέστηκε από τη ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ στις 1 Οκτώβρη, με θέμα το 13ωρο.

Καλέστηκε μια δεύτερη απεργία, όχι γενική αλλά της ΑΔΕΔΥ και μιας σειράς Εργατικών Κέντρων, στις 14.10.2025. Η δεύτερη ήταν μια απεργία για την οποία βασικά κινητοποιήθηκε το ΚΚΕ. Το θέμα ήταν ξανά το 13ωρο.

Να σημειώσουμε ότι οι δύο απεργίες, στις 1.10.25 και 14.10.25, δεν ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένες. Ο λόγος έχει να κάνει με το ότι οι «γενικές απεργίες» έχουν απαξιωθεί στην Ελλάδα γιατί καλούνται εθιμοτυπικά - χωρίς κανένα σχεδιασμό και χωρίς καμία σοβαρή πιθανότητα να φέρουν αποτέλεσμα. Στις 16 Νοέμβρη η ΑΔΕΔΥ κάλεσε γενική απεργία στο

δημόσιο με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, ενάντια στη ψήφιση του Προϋπολογισμού, 2026, από τη βουλή, η οποία είχε μερική επιτυχία. Και αυτό επειδή η πλειοψηφία της διοίκησης της ΓΣΕΕ έχει υποταχτεί στο σύστημα και τα μεγάλα Εργατικά Κέντρα Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης δεν κατάφεραν να αποφασίσουν απεργία. Το ΠΑΜΕ αρκέστηκε στο απογευματινό συλλαλητήριο. Παρ' όλα αυτά ο κόσμος είναι αγανακτισμένος!

Γαλλία

Στη Γαλλία, η «κοινωνική επιστροφή» χαρακτηρίστηκε επίσης, κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου και μέχρι τις αρχές Οκτωβρίου, από έντονες συγκρούσεις και μαχητικότητα στον κόσμο της εργασίας. Η διαμάχη κατά του προϋπολογισμού 2026, που παρουσιάστηκε στις 15 Ιουλίου από τον προηγούμενο πρωθυπουργό, François Bayrou, κινητοποίησε πολλούς εργαζόμενους και ενισχύθηκε από τη διάδοση του συνθήματος #OnBloqueTout (Μπλοκάρισμα παντού).

Αν και η κινητοποίηση, σημαντική και εκδηλωμένη με περισσότερες από 2.000 εκκλήσεις της CGT για απεργία, στην πραγματικότητα υπονομεύθηκε από τις άλλες συνδικαλιστικές ηγεσίες, το κίνημα κατάφερε όχι μόνο να κάνει την κυβέρνηση να υποχωρήσει σε ορισμένα από τα μέτρα που πρότεινε, όπως η κατάργηση δύο αργιών, αλλά και να ρίξει τον François Bayrou, τον τότε πρωθυπουργό.

Πορτογαλία

Την Πέμπτη 11 Δεκεμβρίου, για πρώτη φορά μετά από 12 χρόνια, η Πορτογαλία συγκλονίστηκε από μια μαζική γενική απεργία, ενάντια στη βαθιά **αντεργατική μεταρρύθμιση** που επιχειρεί να επιβάλει η κεντροδεξιά κυβέρνηση του Λουίς Μοντενέγκρο, με τη στήριξη των φιλελεύθερων και της ακροδεξιάς Chega. Πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες εργατικές κινητοποιήσεις στη σύγχρονη ιστορία της χώρας.

Σύμφωνα με τη Συνομοσπονδία Πορτογαλικών Εργατών (CGTP) και την UGT, πάνω από 3 εκατομμύρια εργαζόμενοι, δηλαδή περισσότερο από το 50% του ενεργού εργατικού δυναμικού, συμμετείχαν στην απεργία, με ποσοστά συμμετοχής που σε πολλούς κλάδους ξεπέρασαν το 90%. Σε δεκάδες πόλεις —με επίκεντρο τη Λισαβόνα αλλά και το Πόρτο, την Κοΐμπρα, τη Μπράγκα, την Έβορα και άλλες— εκατοντάδες χιλιάδες διαδηλωτές πλημμύρισαν τους δρόμους.

Η απεργία παρέλυσε κρίσιμους τομείς της οικονομίας και του δημόσιου τομέα. Μεγάλα

εργοστάσια όπως η Autoeuropa (Volkswagen), μονάδες της αυτοκινητοβιομηχανίας, της διατροφής και της εφοδιαστικής αλυσίδας έκλεισαν πλήρως. Η συλλογή απορριμμάτων ανεστάλη σε δεκάδες δήμους, λιμάνια και ιχθυόσκαλες έκλεισαν σε όλη τη χώρα, ενώ οι μεταφορές λειτούργησαν μόνο με προσωπικό ασφαλείας: από τις εκατοντάδες προγραμματισμένες πτήσεις, πραγματοποιήθηκε μόνο ένα μικρό μέρος. Ο δημόσιος τομέας έκλεισε καθολικά.

Παρά την κυβερνητική προπαγάνδα περί «εκσυγχρονισμού» και «αύξησης της απασχόλησης», η μεταρρύθμιση: διευκολύνει τις απολύσεις και τη γενίκευση της προσωρινής εργασίας, επιτρέπει εργασία έως και 50 ώρες την εβδομάδα, με έως 150 απλήρωτες υπερωρίες τον χρόνο, αποδυναμώνει τα συνδικαλιστικά δικαιώματα και τη συλλογική οργάνωση στους χώρους δουλειάς, εντείνει την επισφάλεια, ιδιαίτερα για τους νέους, τις γυναίκες και τους «ψευδο-αυτοαπασχολούμενους», που ήδη αμείβονται με μισθούς πολύ κάτω από το κόστος ζωής.

Νορβηγία

Χιλιάδες εργαζόμενοι στη Νορβηγία αποχώρησαν από τους χώρους εργασίας τους την περασμένη Πέμπτη, στο πλαίσιο μιας δίωρης πολιτικής απεργίας για την Παλαιστίνη που οργανώθηκε στην περιφέρεια του Όσλο από τη συνδικαλιστική ομοσπονδία LO. Στην απεργία συμμετείχαν ανάμεσα σε άλλους, εργαζόμενοι σε σχολεία, ξενοδοχεία, πανεπιστήμια, καταστήματα και στον κατασκευαστικό τομέα.

Τα μέλη του συνδικάτου ανέλαβαν δράση σε τρεις μεγάλες πόλεις, την πρωτεύουσα Όσλο, το Μπέργκεν και το Τρόντχαϊμ. Ζήτησαν από την “Oil Fund” -κρατική επενδυτική εταιρεία αξίας περίπου 2 τρισεκατομμυρίων λιρών να διακόψει τις σχέσεις της με το Ισραήλ. Σύμφωνα με την έκθεση «Don’t Buy Into Occurpation», η “Oil Fund είναι ένας σημαντικός επενδυτής σε εταιρείες που συνδέονται με την ισραηλινή κατοχή και το apartheid. Συνολικά, εμπλέκονται 1.115 ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, με την Oil Fund να βρίσκεται στην κορυφή της λίστας.

Λιτότητα, πολεμική οικονομία, κρατική ενίσχυση των επιχειρήσεων: Πρέπει να καταργηθεί αυτό το σύστημα εκμετάλλευσης!

Στην Ιταλία και το Βέλγιο, τα κοινωνικά κινήματα, ιδιαίτερα με το όπλο της απεργίας, εκφράζουν σαφώς την άρνησή τους στον πόλεμο και την πολεμική οικονομία. Οι περικοπές στις κοινωνικές δαπάνες, σε συνδυασμό με την προσπάθεια επανεξοπλισμού των αστικών

κρατών, πρέπει να καταγγεληθούν δημόσια γι' αυτό που είναι: μια νέα επίθεση κατά της εργατικής τάξης, σε συνάρτηση με τη συνέχιση της δημοσιονομικής «λιτότητας» (για να εξασφαλιστεί η κρατική ενίσχυση των εργοδοτών) σε όλη την Ευρώπη.

Η πραγματικότητα είναι επίσης ότι η εξουσία (σε κάθε χώρα της Ευρώπης και του κόσμου) φοβάται μια μαζική κινητοποίηση ενάντια στον πόλεμο και την λιτότητα. Γιατί αυτές οι πολιτικές επιλογές είναι αλληλένδετες: Για να μπορέσει να εγγυηθεί τα κέρδη των καπιταλιστών μέσω των δημόσιων ενισχύσεων στις επιχειρήσεις (το ένα τρίτο του κρατικού προϋπολογισμού κατασπαταλιέται/ληηλατείται κάθε χρόνο από τους μεγάλους ομίλους και τους μετόχους τους) και να διεξάγει τον πόλεμο, πρώτα εμπορικό και μετά στρατιωτικό, το καπιταλιστικό κράτος πρέπει να καταστρέψει τις κοινωνικές δαπάνες μέχρι το μεδούλι.

Στις εργατικές κινητοποιήσεις, αν αθροίσουμε τις εξεγέρσεις της GenZ που ξέσπασαν σε μια σειρά χώρες και αυτές τις δυναμικές κινητοποιήσεις των αγροτών, οφείλουμε να πούμε ότι **επιτέλους κάτι κινείται! Και ότι το πιο πιθανό είναι τα ξεσπάσματα με διάφορες μορφές θα συνεχιστούν. Χρειάζεται επαναστατικό κόμμα, το έδαφος είναι και πάλι γόνιμο για να προσπαθήσει η εργατική τάξη και η νεολαία να το χτίσει!**